

Bakalářská práce

Přeshraniční spolupráce složek HZS na česko-polských hranicích

Studijní program:

B1301 Geografie

Studijní obor:

Aplikovaná geografie

Autor práce:

Šimon Novotný

Vedoucí práce:

doc. Mgr. Hynek Böhm, Ph.D.

Katedra geografie

Liberec 2024

Zadání bakalářské práce

Přeshraniční spolupráce složek HZS na česko-polských hranicích

<i>Jméno a příjmení:</i>	Šimon Novotný
<i>Osobní číslo:</i>	P20000563
<i>Studijní program:</i>	B1301 Geografie
<i>Studijní obor:</i>	Aplikovaná geografie
<i>Zadávací katedra:</i>	Katedra geografie
<i>Akademický rok:</i>	2021/2022

Zásady pro vypracování:

Tato bakalářská práce vzniká za účelem vyhodnocení přeshraničních spolupráce složek HZS na vybraném území. Dále práce s projekty u kterých bude vyhodnoceno zda, a pokud ano, jak moc se využívají, hlavní body této spolupráce a za jakých podmínek se využívají.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

Jazyk práce:

tištěná/elektronická

čeština

Seznam odborné literatury:

BALABÁN, Miloš, Bohuslav PERNICA a kolektiv. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy
VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století.

Vedoucí práce:

doc. Mgr. Hynek Böhm, Ph.D.

Katedra geografie

Datum zadání práce:

9. června 2022

Předpokládaný termín odevzdání: 28. dubna 2023

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

doc. Mgr. Hynek Böhm, Ph.D.
garant studijního programu

V Liberci dne 3. března 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu bakalářské práce, kterým byl doc. Mgr. Hynek Böhm, Ph.D. za cenné rady, pomoc a konzultace při zpracování této bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se věnuje přeshraniční spolupráci Hasičských záchranných sborů a sborů dobrovolných hasičů na česko-polských hranicích. První část práce se zabývá seznámením s euroregiony na území česko-polského pohraničí. Dále jsou zde popsány pojmy spojené s přeshraniční spoluprací. Následující kapitoly se věnují definicím integrovaného záchranného systému, hasičských záchranných sborů a sborů dobrovolných hasičů a jejichmi rolemi. Druhá část se skládá ze strukturovaných rozhovorů se členy sborů, které byly zapojené do více projektů s polským partnerem.

Klíčová slova

Přeshraniční spolupráce, euroregion, hasičský záchranný sbor, sbor dobrovolných hasičů, euroregion Nisa, euroregion Glacensis, euroregion Praděd, euroregion Beskydy, euroregion Silesia, euroregion Těšínské Slezsko

Annotation

This bachelor's thesis is devoted to the cross-border cooperation of Fire Rescue and Volunteer Fire Brigades on the Czech-Polish border. The first part of the thesis deals with getting to know the Euroregions on the territory of the Czech-Polish border. In addition, concepts related to cross-border cooperation are described here. The following chapters are dedicated to the definitions of the integrated rescue system, fire rescue spots and volunteer fire brigades and their roles. The second part consists of structured interviews with members of the brigades who were involved in several projects with the Polish partner.

Key Words

Cross-border cooperation, Euroregion, Fire Rescue Service, Voluntary Fire Service, Euroregion Nisa, Euroregion Glacensis, Euroregion Praděd, Euroregion Beskydy, Euroregion Silesia, Euroregion Těšínské Silesia

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ESÚS	Evropské seskupení územní spolupráce
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
PL	Polská republika
SDH	Sbor dobrovolných hasičů

Seznam tabulek

TABULKA Č.1	9
TABULKA Č.2	22
TABULKA Č. 3	30
TABULKA Č. 4	30
TABULKA Č. 5	30
TABULKA Č. 6	31
TABULKA Č. 7	31
TABULKA Č.8	32
TABULKA Č. 9	48
TABULKA Č. 10	49
TABULKA Č. 11	51
TABULKA Č. 12	52
TABULKA Č. 13	52
TABULKA Č. 14	53

Seznam obrázků

OBRÁZEK Č.1..... 10

Obsah

1. Úvod, cíle a metodika	8
1.1. Cíl práce	8
1.2. Metodika práce	9
2. Vymezení území	9
2.1. Euroregiony	10
2.1.1. Euroregion Nisa	11
2.1.2. Euroregion Glacensis.....	12
2.1.3. Euroregion Praděd	12
2.1.4. Euroregion Silesia	12
2.1.5. Euroregion Beskydy	13
2.1.6. Euroregion Těšínské Slezsko.....	13
2.2. Evropská seskupení územní spolupráce	14
2.2.1. ESÚS NOVUM	15
2.2.2. ESÚS TRITIA	16
3. Definice Integrovaného záchranného systému, Hasičského záchranného sboru a Sboru dobrovolných hasičů.....	17
3.1. Integrovaný záchranný systém.....	17
3.2. Hasičský záchranný sbor	18
3.2.1. Organizační struktura Hasičského záchranného sboru České republiky	18
3.2.2. Role Hasičského záchranného sboru v rámci Integrovaného záchranného systému	19
3.3. Sbor dobrovolných hasičů.....	19
3.4. Jednotka sboru dobrovolných hasičů	20

3.4.1.	Role sboru dobrovolných hasičů a jednotky sboru dobrovolných hasičů ..	21
4.	Pojmy přeshraniční spolupráce.....	22
4.1.	Hranice	22
4.1.1.	Typologie hranic	23
4.1.2.	Státní hranice	24
4.2.	Pohraničí, příhraničí a hraniční region	25
4.3.	Přeshraniční region	26
4.4.	Přeshraniční veřejné služby.....	27
4.5.	INTERREG	28
5.	Projekty	29
5.1.	Euroregion Nisa	29
5.2.	Euroregion Glacensis.....	30
5.3.	Euroregion Praděd	30
5.4.	Euroregion Silesia	31
5.5.	Euroregion Beskydy	31
5.6.	Euroregion Český Těšín	31
6.	Praktická část.....	32
6.1.	Rozhovor č. 1	32
6.2.	Rozhovor č.2.....	35
6.3.	Rozhovor č.3.....	40
7.	Závěr a zhodnocení.....	44
	Přílohy	48
	Seznam požitých literatury	54

1. Úvod

Požáry, povodně či přírodní katastrofy jsou události, ke kterým jezdí hasiči, ať už se jedná o dobrovolné či profesionální. Tyto jevy ovšem neřeší hranice jak států, tak ani obcí, či jakékoliv jiné. Proto je potřeba, aby hasičské sbory mezi sebou dokázali spolupracovat nejen na regionální, krajské nebo republikové úrovni, ale také na té mezistátní s našimi sousedními státy. Aby tato spolupráce fungovala a byla co nejjednodušší zde máme euroregiony, které pomáhají nejen hasičským sborům při potřebné kooperaci u například již dříve zmíněných jevů jako jsou povodně či požáry, ale i u dalších jakou jsou sesuvy půdy, tornáda i zemětřesení, které u nás sice nejsou tak časté, přesto je potřeba aby i na tyto krizové a ojedinělé události byli připraveni sbory na obou stranách hranice. Ovšem aby kooperace v danou, někdy až kritickou, chvíli fungovala, je potřeba, aby sbory obou států. byli ochotni spolupracovat. Proto se členové sborů dobrovolných i profesionálních hasičů setkávají během roku na kulturních akcích, jaké jsou například oslavy založení daných sborů, sportovních, závody v požárním sportu, a také na vzdělávacích akcích pro veřejnost, kdy se snaží rozšířit osvětu o různých postupech při krizových situacích, ale též při školení, které se týká samotných hasičů bez rozdílu, zda se jedná o profesionální hasiče či dobrovolné a také národnosti.

První část se zabývá samostatnými euroregiony, a oblastmi Novum a Tritia, které jsou i blíže popsány. V dalších kapitolách jsou definovány pojmy spojené s přeshraniční spoluprací a také již dříve zmíněné dobrovolné i profesionální hasičské sbory a integrovaný záchranný systém, jelikož se všech těchto subjektů tato problematika týká. Dále je zde popsán program přeshraniční spolupráce pro Česko a Polsko a vysvětlena jeho role. Poslední z teoretické části je zanalyzování projektů, které byly spojeny s hasičskými sbory na obou stranách hranice.

Praktická část se skládá ze strukturovaných rozhovorů se členy ze tří sborů dobrovolných hasičů, které měli rozdílnou náplň projektů, kterých byli součástí i polohou. Tyto sbory byly vybrány, jelikož byli zapojeni do více projektů.

1.1. Cíl práce

Cílem práce je popis a zhodnocení projektů, které se odehrávají na území České republiky. Dále se podívat na možné problémy či překážky při realizaci i v průběhu

těchto projektů skrz strukturované rozhovory se členy sborů, které byli zapojeni v přeshraniční spolupráci.

1.2. Metodika práce

Metody použité k dosažení cíle byli převážně strukturované rozhovory, kde byli otázaní tři osoby z příslušných sborů dobrovolných hasičů, kteří byli součástí při realizaci projektů. Každý z nich mi zodpověděl sedm otázek při online hovoru, týkající se jako vzniku i průběhu projektu a jak hodnotí spolupráci při těchto projektech nyní, po jejich ukončení. Tyto rozhovory byli přepsány do spisovné češtiny.

2. Vymezení území

Česko-polské pohraničí je rozděleno do 6 euroregionů. Těmito euroregiony jsou Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Beskydy, Těšínské Slezsko a Bílé Karpaty. Euroregiony jsou mezinárodní územní celky, které překračují státní hranice a slouží k posílení spolupráce a integrace mezi sousedními regiony různých států. V případě euroregionů Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Beskydy a Těšínské Slezsko se jedná o konkrétní euroregiony v Evropě, které spojují české a polské regiony. V tomto území se také objevují 2 Evropská seskupení územní spolupráce, a to NOVUM a TRITIA.

TABULKA Č.1 Přehled euroregionu na hranicích ČR a PL

<i>Euroregion</i>	Počet obcí	Rozloha	Počet obyvatel
<i>Nisa</i>	129	2493	436549
<i>Glacensis</i>	107	2052	268503
<i>Praděd</i>	67	1971	116375
<i>Silesia</i>	52	1212	470870
<i>Beskydy</i>	63	979	176620
<i>Těšínské Slezsko</i>	43	781	320497

Zdroj: ČSÚ

Z této tabulky lze vyčíst rozdílné velikosti euroregionů, ať z pohledu rozlohy, počtu obyvatel či počtu obcí, nacházející v území euroregionu. Největším euroregionem a také euroregionem s nejvyšším počtem obyvatel je euroregion Nisa, nejlidnatějším je poté

euroregion Silesia. Nejmenším euroregionem z pohledu rozlohy i počtem obcí je Těšínské Slezsko. Nejméně obyvatel se nachází v euroregionu Praděd.

OBRÁZEK Č.1 Území česko-polské přeshraniční spolupráce

Zdroj: <https://www.cz-pl.eu/mapa-programoveho-uzemi>

2.1. Euroregiony

Termín euroregion, označující regionální formy spolupráce, zejména přes hranice evropských zemí, získal původně význam v oblasti hospodářské spolupráce. V současné době však euroregiony nejsou omezeny pouze na ekonomické aspekty, nýbrž si kladou za cíl i sblížení evropských zemí v oblasti společenského a kulturního života. Samotný pojem euroregion nemá jednotnou "oficiální" nebo "centrální" definici, a je používán různými společenstvími a spolky jak ve vyspělých regionech Evropy, tak v programech na rozvoj méně rozvinutých oblastí. (RISY.cz., 2022)

Euroregiony mohou existovat v různých právních formách, včetně:

- Veřejněprávní formy: Státy, země, okresy, okrsky, obce se mohou angažovat ve vytváření euroregionů.
- Soukromé, občanskoprávní formy: Spolky a organizace mohou založit euroregion na bázi soukromé právní subjektivity.
- Smíšené právní formy veřejných a soukromých organizací (public-private partnership – PPP): Spolupráce mezi veřejnými a soukromými subjekty může vést k vytvoření euroregionu.
- Bez právně formální formy: Euroregiony mohou existovat i bez jasné právní formy, spolupráce může být založena na dohodách a dobrovolné koordinaci.

Rada Evropy se pokoušela upravit pojem euroregionu v tzv. Madridské dohodě z roku 1980, což je rámcová dohoda o spolupráci regionů Evropy přes hranice jednotlivých zemí. Je však důležité zdůraznit, že ani v rámci Rady Evropy není tato dohoda právně závazná. (RISY.cz., 2022)

2.1.1. Euroregion Nisa

Euroregion Nisa, také známý jako Euroregion Nisa – Neisse – Nysa, je prvním euroregionem vytvořeným v oblasti střední a východní Evropy. Byl založen v roce 1991 a zahrnuje části území německého svobodného státu Sasko, polského Dolnoslezského vojvodství a českého Libereckého kraje. Jedná se o dobrovolné zájmové sdružení obcí a okresů ležících na trojmezí Česka, Německa a Polska. Vznikl s cílem podporovat rozvoj těchto oblastí prostřednictvím vzájemné, přeshraniční spolupráce. Zástupci tří zemí schválili Memorandum na „Konferenci Trojmezí 23. – 25. 5. 1991“, které určilo další kroky při vytváření regionu. (ERN.cz., 2021)

2.1.2. Euroregion Glacensis

Do české části Euroregionu patří města a obce z okresů Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Jeseník a Šumperk. Tento Euroregion se rozkládá ve správním území Královéhradeckého, Pardubického a Olomouckého kraje. Královéhradecký a Pardubický kraj jsou začleněny do regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod, zatímco Olomoucký kraj náleží k regionu NUTS II Střední Morava. (Euro-Glacensis.cz, 2012)

2.1.3. Euroregion Praděd

Euroregion Praděd/Pradziad je polsko-český euroregion, jehož členy jsou část Opolského vojvodství a celé okresy Bruntál a Jeseník. Vznikl na základě rámcové smlouvy, která byla podepsána 2. července 1997 v Jeseníku mezi Asociací pro rozvoj Osoblažska (PL) a Unií cestovního ruchu Nyské oblasti na polské straně a svazem měst a obcí zmíněných okresů na straně moravské. Tento euroregion je složen z pěti okresů, které se nacházejí na pomezí Moravy, Slezska a Opole. Jeho název je odvozen od Pradědu (1491 m n. m.), který je nejvyšší horou Jeseníků, Moravy a Horního Slezska. (Europraded.cz, 2023)

2.1.4. Euroregion Silesia

Euroregion Silesia je euroregion, který se nachází v Polsku a Česku, a byl založen v září roku 1998. Na polské straně zahrnuje euroregion okresy Raciborski, Głubczycki, Wodzisławski a Rybnicki, které se nacházejí v Opolském a Slezském vojvodství. Na české straně je Euroregion tvořen okresem Opava v Moravskoslezském kraji a částmi okresů Bruntál (Krnovsko) a Nový Jičín. Členy tohoto regionu jsou 61 obcí a měst a tři organizace, konkrétně Hospodářská komora Opava a Slezská univerzita v Opavě. Polskou stranu zastupuje Stowarzyszenie gmin Dorzecza Górnej Odry (Sdružení obcí

povodí Horní Odry) se 19 městy a obcemi. Celkem v regionu žije 520 000 obyvatel. (Novotná, 2009)

2.1.5. Euroregion Beskydy

Euroregion Beskydy je euroregion spojující pohraničí tří států: Česka, Polska a Slovenska. Byl založen 21.4. 2000 smlouvou o slovensko-polském společenství, a 9. června 2000 byla připojena česká strana. Jedná se o první euroregion, který spojuje tři postsocialistické státy. Celková rozloha Euroregionu Beskydy je 3900 km², a v oblasti žije přibližně 780 000 obyvatel ve 14 městech a 119 obcích. V rámci Česka má Euroregion Beskydy rozlohu 605 km², která je vymezena městy Havířov, Ostrava, Příbor a Frenštát pod Radhoštěm. V této části se nachází 5 měst, 55 obcí a žije zde 161 000 obyvatel, přičemž největším městem je Frýdek-Místek.

2.1.6. Euroregion Těšínské Slezsko

Euroregion Těšínské Slezsko je polsko-český euro program, který byl zahájen 22. dubna 1998 s cílem podporovat přeshraniční spolupráci v této oblasti. V současné době zahrnuje oblast o rozloze přibližně 1741,34 km² s populací 658 224 obyvatel (2009). Klíčovými městy v rámci tohoto euroregionu jsou Těšín a Jastrzębie-Zdrój.

Euroregion se rozkládá v pohraniční oblasti severovýchodní části České republiky a jižního Polska, s těsným sousedstvím se Slovenskem. Jeho území sahá od Hřčavy (Česká republika) a Jaworzynki (Polsko) až po Bohumín (Česká republika) a Chalupki (Polsko). Přírozenou osou tohoto regionu je řeka Olše, a jeho srdcem jsou hraniční města Český Těšín a Cieszyn. Na území Euroregionu se nachází největší hraniční přechod mezi Českou a Polskou republikou: Český Těšín-Cieszyn. Z hlediska státní správy zahrnuje Euroregion v České republice okres Karviná a příhraniční část okresu Frýdek-Místek, a v Polsku příhraniční část Slezského vojvodství.

2.2. Evropská seskupení územní spolupráce

Cílem Evropského sdružení územní spolupráce (ESÚS) je zejména usnadnit a podpořit územní spolupráci mezi svými členy, včetně přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce, s cílem posílit hospodářskou, sociální a územní soudržnost v rámci Evropské unie.

V širším kontextu lze říci, že úkoly ESÚS jsou odvozeny z uvedených cílů. Mohou zahrnovat konkrétní projevy územní spolupráce mezi členy, ať už s finanční podporou Evropské unie nebo bez ní. ESÚS může být pověřeno prováděním programů spolufinancovaných Evropskou unií prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a/nebo Fondu soudržnosti. Může také realizovat jiné projekty přeshraniční spolupráce, které mohou či nemusí obdržet finanční prostředky EU. Příkladem takových činností může být organizace přeshraniční dopravy, správa nemocnic v přeshraničním prostoru, realizace nebo řízení přeshraničních rozvojových projektů a sdílení odborných znalostí a osvědčených postupů. (Evropský parlament, 2023)

ESÚS může být vytvořeno partnery na území nejméně dvou členských států (nebo jednoho členského státu a jednoho či více států, jež nejsou členy EU) a náležejícími do jedné nebo více z následujících kategorií:

- členské státy nebo orgány na vnitrostátní úrovni,
- regionální orgány,
- místní orgány,
- veřejné podniky nebo veřejnoprávní subjekty,
- podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu,
- vnitrostátní, regionální nebo místní orgány nebo subjekty či podniky z třetích zemí (za splnění určitých podmínek),
- sdružení tvořená subjekty patřícími do jedné nebo více z těchto kategorií.

ESÚS má vlastní právní subjektivitu a řídí se úmluvou uzavřenou mezi jeho členy, kteří přijímají stanovy popisující organizaci a činnost sdružení. Jeho pravomoci jsou

omezeny pravomocemi jeho členů, a nelze mu přenášet pravomoci spojené s veřejnou mocí. ESÚS má minimálně dva orgány: shromáždění, tvořené zástupci členů, a ředitele, který zastupuje ESÚS a jedná jménem sdružení. Shromáždění schvaluje roční odhad rozpočtu a ověřuje výroční zprávu o činnosti, kterou posuzují nezávislí odborníci. Členové ESÚS finančně odpovídají za příspěvek do rozpočtu v případě dluhů. (Evropský parlament. 2023)

2.2.1. ESÚS NOVUM

Oblast, na kterém ESÚS NOVUM plní své úkoly je na polské straně Dolnoslezské vojvodství a na české straně Liberecký, Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký kraj.

ESÚS NOVUM bylo založeno s cílem posílit, usnadnit a rozšířit polsko-českou přeshraniční spolupráci pro posílení hospodářské a sociální soudržnosti oblasti. (ESUS NOVUM. 2023)

K dosažení výše uvedených cílů má Seskupení tyto úkoly:

- rozvoj spolupráce, kapacity a také společného využívání lidských zdrojů a infrastruktury, zejména v odvětví cestovního ruchu, kultury, vzdělání a zdravotní péče a také v oblasti výzkumů a technologického rozvoje;
- zachování a zlepšení společné ochrany a řízení přírodních a kulturních zdrojů, jakož i předcházení vzniku přírodních a technologických rizik;
- snižování izolace prostřednictvím zlepšené dostupnosti služeb a dopravy, informačních a komunikačních sítí a přeshraničních vodárenských, odpadních a energetických systémů a zařízení a také spojených se zpracováním odpadů;
- podpora podnikání, především rozvoje malých a středních podniků, cestovního ruchu, kultury a přeshraničního obchodu;
- podpora a propagace výzkumů, technologického rozvoje a inovací;
- podpora a propagace účinné a komplexní přeshraniční spolupráce, včetně právní a správní spolupráce;
- propagace integrace přeshraničních trhů práce;
- propagace místních iniciativ v oblasti zaměstnanosti, rovnosti pohlaví a rovných příležitostí, vzdělávání a sociální začlenění;

- podpora vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi;
- zajištění spolupráce, dialogu a podmínek pro politickou a sociální diskusi;
- umožnění vytváření, navrhování a provádění projektů v rámci společně sestavované strategie rozvoje.

2.2.2. ESÚS TRITIA

ESÚS TRITIA působí ve třech zemích, a to v Polské republice, České republice a Slovenské republice. Z české strany se bavíme o Moravskoslezském kraji, na polské straně o Opolském a Slezském vojvodství a na slovenské straně o Žilinském samosprávném kraji.

Evropské seskupení pro územní spolupráci s ručením omezeným TRITIA bylo vytvořeno s cílem usnadnit a rozšířit příhraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci mezi jeho členy. Hlavním záměrem je posílit hospodářskou a sociální soudržnost prostřednictvím realizace projektů nebo programů územní spolupráce. (ESUS TRITIA, 2023)

Konkrétní cíle, kterých seskupení usiluje, zahrnují:

- Usnadnění každodenního života obyvatel území seskupení
- Vytvoření příhraniční soudržnosti na úrovni celého území:
- Realizace projektů za účelem společného strategického rozvoje:

V období 2014-2020 byli úkoly ESÚS TRITIA po úvaze o strategii Evropa 2020 a cíle Kohézní politiky EU tyto: Podpora podnikání, zejména malých a středních podniků a přeshraničního obchodu

- Podpora a zlepšení společné ochrany přírodních zdrojů a její společné řízení, stejně jako prevence před přírodními a technologickými ohroženími
- Podpora a zlepšení společné ochrany kulturního dědictví
- Podpora spojení mezi městskými a venkovskými oblastmi
- Zmenšení izolace prostřednictvím zlepšení přístupu ke službám, dopravním, informačním a komunikačním sítím a také k příhraničním systémům a zařízením dodávajícím vodu a energii a nakládání s odpady

- Podpora spolupráce a vytváření sítí subjektů působících na území Seskupení s cílem efektivního využití společné infrastruktury v takových odvětvích jako jsou ochrana zdraví, kultura, cestovní ruch a vzdělávání
- Podpora spolupráce, včetně administrativní a právní, mezi obyvateli a institucemi na území Seskupení (ESUS TRITIA, 2023)

3. Definice Integrovaného záchranného systému, Hasičského záchranného sboru a Sboru dobrovolných hasičů

3.1. Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) představuje efektivní strukturu propojených vazeb, pravidel spolupráce a koordinace mezi záchrannými a bezpečnostními složkami, orgány státní správy a samosprávy, a fyzickými a právními osobami při kolektivním vykonávání záchranných a likvidačních prací a při přípravě na mimořádné události. Jeho cílem je zajistit, aby všichni potenciální pomocníci byli zapojeni a vzájemně si nepřekáželi. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany, které spadají do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (SDH), poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. Ostatní složky IZS zahrnují vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, další záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a sdružení občanů, které lze aktivovat pro záchranné a likvidační práce. Tímto komplexním přístupem IZS zajišťuje efektivní a současně dobře koordinovanou reakci na různorodé krizové situace. (HZS České republiky. 2023)

3.2. Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor ČR Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) je podle zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (ČR, 2015) „jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.“ HZS ČR patří tedy mezi základní složky IZS. Příslušníci HZS ČR jsou povinni plnit úkoly v takovém rozsahu a za stanovených podmínek, které jsou v souladu s právními předpisy (zejména zákonem o požární ochraně, zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, krizovým zákonem a zmíněným zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). V rámci IZS HZS ČR plní úkoly ve spolupráci s ostatními složkami IZS a dalšími orgány státní správy a samosprávy (Skalská, 2010).

HZS ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí poskytuje humanitární pomoc v ostatních státech světa a plní i mimořádné úkoly, které jsou nezbytné pro ochranu života a zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat a majetku. HZS ČR je hierarchicky uspořádán (Skalská, 2010).

3.2.1. Organizační struktura Hasičského záchranného sboru České republiky

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „GŘ HZS ČR“), jenž je součástí Ministerstva vnitra a v čele stojí generální ředitel. V současnosti je jím Generálporučík Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA. Hasičské záchranné sbory krajů v České republice máme celkem 14 hasičských záchranných sborů krajů. V každém tomto sboru kraje je v čele ředitel.

Záchranný útvar sídlo záchranného útvaru je v Hlučíně, který vznikl k 1. 1. 2009.

Stěžejní záchranná činnost spadá pod záchrannou činnost, která je zařazena přímo do podřízenosti velitele záchranného útvaru.

Stěžejní síly:

- Dvě záchranné roty jsou v Hlučíně (Záchranná rota a Speciální záchranná rota),
- Záchranná rota Zbiroh (vznikla 1. 1. 2010),
- Záchranná rota Jihlava (vznikla 1. 1. 2016) z důvodu dosažitelnosti a efektivního využití sil a prostředků na území České republiky (Hasičský záchranný sbor, 2017).

3.2.2. Role Hasičského záchranného sboru v rámci Integrovaného záchranného systému

Činnost (HZS) je velmi rozsáhlá a náročná, sahající za rámec pouhého zásahu při požárech. HZS intervnuje nejen při rozsáhlých požárech, ale především v oblastech, kde je nezbytné řešit různorodé situace spojené se záchranou. Jeho působnost zahrnuje široké spektrum událostí, včetně dopravních nehod, povodní, sesuvů půdy, likvidace nebezpečných látek a mnoho dalších. HZS se angažuje v náročných a komplexních záchranných operacích, přičemž jeho činnost přesahuje hranice tradičních hasičských úkolů. Při dopravních nehodách poskytuje rychlou a odbornou pomoc postiženým a účinně zasahuje při extrémních povodních či sesuvech půdy, kde jeho odborné znalosti přicházejí do popředí. Jeho role není omezena pouze na okamžitou reakci; HZS se také aktivně podílí na preventivních opatřeních, školení a informačních kampaních, které mají za cíl minimalizovat rizika a zvyšovat povědomí o bezpečnosti v komunitě. Proti nebezpečným látkám a jejich likvidaci HZS nasazuje své specializované týmy, které účinně a bezpečně zvládají manipulaci s těmito materiály. Celkově lze říct, že HZS plní nejen roli hasičů, ale také záchranných specialistů, kteří jsou připraveni čelit mnoha výzvám a poskytovat nezbytnou pomoc v různých krizových situacích, přičemž jejich účinnost spočívá v odborných dovednostech, koordinaci a nasazení moderních technologií

3.3. Sbor dobrovolných hasičů

Jedná se o organizaci zaměřenou na oblast požární ochrany, která je registrována jako občanské sdružení. Její činnost je upravena zákonem o sdružování občanů (č. 83/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Podle tohoto zákona nesmí takové sdružení plnit funkce státních orgánů, pokud to zvláštní zákon explicitně nenařizuje, ani řídit státní instituce nebo ukládat povinnosti občanům, kteří nejsou jeho členy.

V České republice existuje několik takovýchto sdružení. Největším a nejznámějším je Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS), které má ve svých řadách více než 350 tisíc členů.

Členové těchto sdružení se často věnují práci s mládeží, organizování kulturních a společenských akcí, účastní se brigád nebo hasičských soutěží. Členství v SDH je otevřené pro každého, kdo má zájem. Jednotlivé pobočky těchto sdružení čerpají své finanční zdroje především z vlastních aktivit a příspěvků členů. (Hasiči Lhoty, 2022)

3.4. Jednotka sboru dobrovolných hasičů

Jednotka sboru dobrovolných hasičů (JSDH) obce se skládá z dobrovolných hasičů, kteří svou činnost v této jednotce nevykonávají jako své hlavní zaměstnání. Jejich účast při hašení požárů, provádění záchranných prací při živelných pohromách a dalších mimořádných událostech je považována za plnění občanské povinnosti. Tato činnost v JSDH obce při nařízených cvičeních nebo odborné přípravě je vnímána jako úkon v obecném zájmu. Lidé zapojení do JSDH obce obvykle pracují v rámci pracovněprávního vztahu buď přímo s obcí nebo s hasičským záchranným sborem kraje. Zřizování JSDH obce je v pravomoci obce samotné podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. (Hasiči Lhoty, 2022)

Dále jsou jednotky sborů rozděleny do kategorií podle velikosti, významu a vybavení, označením římskými číslicemi II až VI (číslo I mají profesionální sbory HZS ČR).

- Kategorie II: Jednotka s rozsáhlou oblastí předurčenosti, trvale připravená k výjezdu 24 hodin denně s rychlým reakčním časem.

- Kategorie III: Jednotka, která může mít i nemusí mít stálé služby na hasičské zbrojnici, s výjezdovou předurčeností do 10 minut.
- Kategorie IV: Sbory s vyšší rizikovostí vzniku požáru a nebezpečnosti, často s trvalými směnami, s výjezdem do 2 minut.
- Kategorie V: Jednotka působící pouze v katastru obce, s výjezdovou předurčeností do 10 minut.
- Kategorie VI: Jednotka podniku, působící v areálu firmy s výjezdovou předurčeností do 10 minut.

Tyto kategorie reflektují různé úrovně specializace, vybavení a reakční časy jednotlivých sborů. (HZSČR, 2023)

3.4.1. Role sboru dobrovolných hasičů a jednotky sboru dobrovolných hasičů

Sbor dobrovolných hasičů (SDH) se věnuje široké škále činností, které jsou klíčové pro celkovou bezpečnost komunity. Jeho úkoly zahrnují pravidelné provádění preventivních kontrol a inspekcí, s cílem minimalizovat možnost vzniku požárů a identifikovat potenciální rizika. Kromě toho reaguje na aktuální požáry, kde provádí rychlé a efektivní hašení, využívá hasičiho vybavení a vypracovává strategické plány pro účinné potlačení ohnisek. Osvětové kampaně a informační aktivity pro veřejnost jsou dalším důležitým aspektem činnosti SDH, který má za cíl zvýšit povědomí o prevenci požárů, bezpečnosti a správném zvládnání krizových situací. Celkově lze konstatovat, že SDH hraje významnou roli ve zvyšování bezpečnosti komunity a jeho multifunkční charakter zahrnuje preventivní, intervenční a vzdělávací aspekty. (SH ČMS,2024)

Jednotka sboru dobrovolných hasičů (JSDH) je vytvořena obcí s cílem zabezpečit obyvatele proti požárům a dalším nebezpečným událostem. Zákon o požární ochraně stanovuje možnost zřízení JSDH obce. Obec může mít jednu či více jednotek sboru dobrovolných hasičů. Členové JSDH obvykle nejsou placenými zaměstnanci, ale dobrovolníky. Mnozí z nich jsou také členy občanských sdružení zaměřených na požární ochranu, jako jsou Sdružení Čech Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota a Moravská hasičská jednota. Tato občanská sdružení se věnují výchově, rozvoji hasičských dovedností prostřednictvím sportovních soutěží, udržování historických tradic a přípravě mladých lidí na roli dobrovolných hasičů. Důležitou roli v rámci JSDH

hraje také výcvik a školení členů, aby byli připraveni na různorodé situace a mohli účinně a bezpečně zasahovat. Spolupráce s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému (IZS) je klíčová pro koordinovanou a efektivní reakci na komplexní krizové situace. (SH ČMS,2024)

TABULKA Č.2 Počet objektů a členů v ČR

	Počet objektů	Počet členů (od 18 let)
<i>HZS</i>	794	11587
<i>SDH</i>	7367	297 206
<i>JSDH</i>	7077	68 466

Zdroj:ČSÚ

Tato tabulka ukazuje počet jednotlivých členů od 18 let a počet objektů sborů dobrovolných hasičů jednotek těchto sborů a počet hasičských záchranných sborů. Lze vidět, že počty členů i jednotlivých sborů je několikanásobně vyšší než počet „profesionálních“ hasičských sborů. Též můžeme vyčíst, že i přesto, že většina sborů má svou jednotku, tak členů v samostatné jednotce je mnohem méně, převážně z toho důvodu, že členem sboru jsou veškeré osoby, tedy například ženy či starší lidé, u kterých není tak časté zapojení v jednotce sboru dobrovolných hasičů

4. Pojmy přeshraniční spolupráce

Kapitola základních pojmů představuje hlavní teoretický kontext pro přeshraniční spolupráci, je nutný k jejímu pochopení. Jelikož se přeshraniční spolupráce odehrává na místech podél hranice, je nutné si ji vymežit a vysvětlit pojmy a procesy, které se k ní pojí.

4.1. Hranice

Hranice představují klíčový prvek této bakalářské práce. Jejich definice se liší v závislosti na kontextu různých vědních oblastí. Základním pojetím hranice je místo nebo prostor, který odděluje, vymezuje či ohraničuje konkrétní subjekt či objekt. (Branda, 2015).

V geografickém kontextu se hranice definují jako určené území, kde se uplatňují vlastnická práva. Geografové vnímají hranici jako linii na zemském povrchu, která něco odděluje či vymezuje, a zkoumají prostorové vztahy. Sociální nebo humánní geografie často využívá hranic k identifikaci územní identity obyvatel. Tato identita je založena na společenských aktivitách a charakteristických rysů kultury v daném regionu, jako jsou jazyk, náboženství, tradice, řemesla a architektura. (Havlíček, 2014). V oborech zabývajících se fyzickou geografii se hranice vytvářejí na základě výskytu určitých druhů nebo objektů (například rozšíření konkrétních rostlinných nebo živočišných druhů na daném území) nebo charakterem (klimatické oblasti, biotopy) (Bláha, Soukup, 2020). V geografii hranice často vznikají v důsledku procesu regionalizace. Určují se na základě různých geografických metod a mohou být stanoveny buď přirozenými faktory, jako je geografická konfigurace daného regionu, nebo na základě právních dohod, například mírových smluv či mezivládních dohod.) (Branda, 2015).

4.1.1. Typologie hranic

Rozdělení hranic z politicko-geografické perspektivy, může být následujícím způsobem přeformulováno (Branda,2015):

- Přírodní hranice (fyzicko-geografické): Tyto hranice jsou vytvářeny přírodními prvky v krajině, jako jsou řeky, horské hřebeny, údolí, rozvodnice a sníženiny.
- Umělé hranice (antropogenní): Tento typ hranic neodráží žádné přírodní prvky a je vytvořen lidskou činností. Jeho orientace často zohledňuje jazykové, náboženské nebo kulturní faktory.

Dělení hranic podle jejich rozsahu (Branda,2015):

- Liniové hranice: Tyto hranice jsou definovány konkrétní linií na povrchu Země.
- Zonální hranice: Tento druh hranic nemá pevně stanovenou linii, která by rozdělovala určité oblasti. Tyto hranice mohou být definovány na základě náboženských, etnických nebo jazykových faktorů.

Dělení hranic podle ekonomické vyspělosti regionu, jak je uvedeno v (Branda,2015):

- Symetrické hranice: Tyto hranice oddělují dva regiony, které jsou ekonomicky podobně rozvinuté.

- **Asymetrické hranice:** Tento druh hranic rozděluje regiony s různými úrovněmi ekonomického rozvoje. Jedním z cílů přeshraniční spolupráce v takových případech může být vyrovnání nerovnováhy v ekonomickém rozvoji těchto regionů.

Propustnost hranic je klíčovým faktorem ovlivňujícím kulturní, sociální a ekonomický rozvoj příhraničních oblastí. (Dokoupil, Havlíček, Jeřábek, 2004) Na základě míry propustnosti mohou být hranice rozděleny do následujících kategorií:

- **Hranice uzavřené:** Tyto hranice jsou nepropustné a charakterizují centralizovaný systém, který má výrazné rozdíly mezi centrem a periferií. To vede ke koncentraci obyvatelstva, zásob a moci v centrech a k izolaci a nepropustnosti hranic.
- **Hranice otevřené:** Tyto oblasti mají vyšší propustnost, ale často je jednostranně orientovaná.
- **Částečně otevřené hranice:** Tyto hranice jsou částečně propustné. Existuje výměna osob a zboží mezi regiony, ale přesto je zachována identita, určitá izolace a nezávislost sousedních regionů.

4.1.2. Státní hranice

Státní hranice je definována jako „konvenční (smluvně) určená linie na mapách a v terénu sloužící k oddělení území jednoho suverénního státu od území jiného suverénního státu nebo od jiné oblasti nepodléhající suverénní moci řádného státu (volné moře)“. Hranice není pouze fyzickou linií na zemském povrchu, ale zahrnuje také plochu, která ohraničuje "prostor suverenity" daného státu. To zahrnuje nejen souš, ale i vzdušný prostor nad zemí, což má význam pro letectví, a dokonce i území pod povrchem země. Místa, kde se tyto hranice střetávají mezi dvěma státy, jsou oblastmi, kde dochází ke střetu specifických právních režimů jednotlivých států. Tento střet může vést k různým konfliktům, a konfliktnost se často nejvíce projevuje právě v oblastech hranic.

V anglickém jazyce se používají dva různé termíny pro označení státních hranic - "frontier" a "boundary". Termín "boundary" se vztahuje k území nebo oblasti, kde určitá vlastnost postupně končí a odděluje jednu entitu od druhé. Na druhou stranu, "frontier"

popisuje "politickou nebo kulturní zónu o různé šířce", kde se jednotlivé entity setkávají, umožňují výměnu a interagují mezi sebou. V průběhu historie se "boundaries" mezi státy postupně transformovaly na "frontiers", což jsou klíčovým prvkem pro vznik a rozvoj přeshraniční spolupráce. (MUNI,2022)

4.2. Pohraničí, příhraničí a hraniční region

Rozdíl mezi synonymními pojmy pohraničí a příhraničí vyvolává mezi různými autory nejednotný názor. Někteří autoři definují příhraničí jako oblast, která se nachází pouze na jedné straně hranice. V jiných literárních pracích se však pojmem příhraničí rozumí oblast, která sousedí s oběma stranami hranice (Dokoupil, 2000). Obecně lze říci, že příhraničí je souvislý pás v blízkosti hranice, který často zahrnuje několik hraničních regionů. Hraniční region (nebo příhraniční region, pohraniční region) je oblast nacházející se v bezprostřední blízkosti hranice, na kterou hranice má vliv. (Branda, 2015)

Podle geografa Petera Haggeta (Dokoupil, 2000) je hraniční region charakteristický tím, že každá hranice kolem sebe vytváří určitou zónu tlaku, která se postupem vzdálenosti od hranice oslabuje. Příhraniční oblast se odlišuje od ostatních regionů právě díky vlivu hranice, a v ní probíhají tzv. hraniční efekty. Hraniční efekt lze jednoduše popsat jako vliv hranice na příhraniční region, který ovlivňuje potenciální rozvoj této oblasti. Intenzita hraničního efektu závisí na míře propustnosti hranice, a především na charakteru a vlastnostech sousedních regionů (Branda, 2015). Dokoupil (str. 13, 2000) rozděluje tyto efekty do 4 kategorií:

- Efekt areálový vs. kontinuální: Areálový efekt vnímá hranici jako linii, která odděluje různé funkční prostory, jako jsou sociálně-politické systémy, ekonomické rozdíly a osídlení, a další. Na druhé straně kontinuální efekt, který je typický pro fyzicko-geografické jevy, nevnímá hranici jako linii a zachovává kontinuitu těchto objektů.
- Efekt periferie a přeskoků: Efekty periferie jsou typické pro příhraniční regiony, které jsou ovlivněny jednostranným uzávěrem, velkými vzdálenostmi od centrálních oblastí a nedostatečně vyvinutou infrastrukturou. Hranice tak může

přivést tyto oblasti do periferie. Hranice také může vést k situaci, kdy překračující toky osob a zboží mají svůj vznik i cíl v regionálních nebo metropolitních oblastech, což může přinést dopravní zátěž a může to neprospět regionům ležícím v příhraničí.

- Efekt potenciálně diferenční a difúzní: První efekt, který označuje rozdílnost sousedních regionů, vyvolává hranice k vzájemným interakcím, kontaktům, osobní dopravě a obchodu. Na druhé straně může dojít k difúznímu efektu, kdy procesy vedou k prolínání kultur a přispívají k rozvoji, který je ovlivněn sousedním regionem.
- Efekt politicko-historický: Tento efekt odkazuje na problémy spojené se stabilitou hranic a s posuny hranic v důsledku mocenských snah při řešení národnostních otázek.

4.3. Přeshraniční region

Přeshraniční region lze jednoduše definovat jako oblast skládající se z regionů na opačných stranách hranice (Branda, 2015). Rada Evropy (in Perkmann, 2003) popisuje přeshraniční region jako "potenciální oblast, která má geografické, ekologické, historické, etnické, ekonomické a další charakteristiky, ale je narušena suverenitou vlád na obou stranách hranice." Tyto regiony jsou charakterizovány homogenními rysy a funkčními vzájemnými závislostmi, což vytváří potřebu přeshraniční spolupráce. Při absenci těchto charakteristik by přeshraniční spolupráce neměla opodstatnění. Často jsou přeshraniční regiony definovány na základě rozhodnutí Evropské unie, ale je také klíčové, aby je přijali a identifikovali místní obyvatelé. Když se místní občané cítí spojeni s takovým regionem, dochází k hlubšímu budování lokálních kontaktů, porozumění mezi obyvateli na obou stranách hranice díky sdílení zkušeností, což vede k formování přeshraniční občanské společnosti a přeshraniční územní identity. Klíčovou roli hrají aktivní jednotlivci s přeshraničním myšlením, kteří disponují lidským a sociálním kapitálem, jako je vzdělání, jazyková schopnost, budování sítí, důvěra a schopnost spolupráce. Největší vliv na vytváření přeshraničních vztahů a sítí mají institucionální aktéři, jako jsou starostové nebo zástupci příslušného přeshraničního

regionu. Přeshraničnost je klíčovým aspektem pro spolupráci mezi regiony. Přeshraniční perspektiva tvoří základ a výchozí bod pro rozvoj přeshraniční spolupráce a celého přeshraničního regionu. V současné době má jen málo regionů, které by byly považovány za přeshraniční místními obyvateli, a většina populace se zapojuje do přeshraničních aktivit pouze okrajově (Branda, 2015). Rozšíření pohledu místních obyvatel za hranice a rozšíření jejich obzorů je jedním z hlavních cílů, kterých chtějí přeshraniční regiony dosáhnout.

4.4. Přeshraniční veřejné služby

Přeshraniční veřejné služby (PVS) představují veřejné služby, které překračují hranice mezi jednotlivými zeměmi nebo regiony. Tyto služby mohou zahrnovat širokou škálu oblastí, jako je zdravotnictví, doprava, životní prostředí, sociální péče a další. Hlavním cílem Přeshraničních veřejných služeb je často posílit spolupráci a efektivitu poskytování služeb v oblastech s příhraničními regiony nebo potřebami, které překračují hranice jednotlivých zemí. Zřizování PVS může být složitý proces, který vyžaduje spolupráci a koordinaci mezi různými zainteresovanými stranami, včetně vládních orgánů, místních samospráv, neziskových organizací a dalších subjektů. Hlavním cílem je často dosáhnout efektivnějšího využívání zdrojů a zlepšení kvality poskytovaných služeb v příhraničních oblastech. Příkladem přeshraničních veřejných služeb může být spolupráce mezi zeměmi v oblasti zdravotnictví, kde obyvatelé příhraničních regionů mohou využívat zdravotní péči na obou stranách hranic nebo sdílet zdravotnická zařízení. Celkově lze říci, že Přeshraniční veřejné služby jsou navrhovány tak, aby překonávaly geografické a administrativní hranice a poskytovaly účinné a koordinované veřejné služby v oblastech, kde spolupráce přes hranice přináší výhody. (ESPON, 2019)

Při navrhování přeshraničních veřejných služeb (PVS) v Evropě se často setkáváme s různými výzvami a potřebami úprav v právním rámci, správě a procesech. Klíčové je identifikovat a zapojit všechny relevantní zainteresované strany do vývoje a implementace PVS. Existuje nesouměrné rozložení přeshraničních veřejných služeb po celé Evropě, s vyšším počtem PVS na hranicích nejstarších členských států EU. Například v oblasti Beneluxu, Francie a Německa se nachází většina přeshraničních veřejných služeb. Zřizování PVS může být časově náročné a vyžaduje koordinaci a

spolupráci mezi různými zainteresovanými stranami. Je rovněž důležité brát v úvahu dlouhodobou perspektivu a vyhodnocovat jak okamžité, tak i dlouhodobé přínosy PVS pro příhraniční oblasti. Další výzvou může být překonávání kulturních a jazykových bariér mezi různými zeměmi. Je důležité zapojit zaměstnance s potřebnými jazykovými znalostmi a podporovat komunikaci mezi různými kulturami. V rámci implementace PVS je také klíčové jasně definovat odpovědnosti a pravomoci jednotlivých zainteresovaných stran a vytvořit efektivní řízení a organizační struktury. Spolupráce s existujícími přeshraničními strukturami, jako jsou Euroregiony, může být užitečná při rozvoji PVS. Celkově je proces zřizování přeshraničních veřejných služeb komplexní a vyžaduje pečlivé plánování, spolupráci mezi zainteresovanými stranami a přizpůsobení se místním potřebám a podmínkám. (ESPON,2019)

4.5. INTERREG

Interreg Europe je program meziregionální spolupráce, který je spolufinancován Evropskou unií. Evropská unie se snaží snížit rozdíly v úrovních rozvoje, růstu a kvality života v regionech a napříč celou Evropou. Tento program přispívá k tomuto cíli a běží v období 2021-2027. S rozpočtem 379 milionů eur podporuje místní, regionální a národní vlády v celé Evropě při tvorbě a implementaci efektivnějších politik. Vytváří prostředí a příležitosti pro sdílení řešení regionálních rozvojových otázek a podporuje výměnu osvědčených postupů a politického učení mezi evropskými regiony ve 29 zemích – EU 27, Norsko a Švýcarsko. Projektu INTERREG mohou využít jak veřejné orgány: národní, regionální, místní veřejné orgány, subjekty odpovědné za vývoj nebo implementaci regionálních rozvojových politik, orgány odpovědné za vývoj a/nebo implementaci programů Investice pro pracovní místa a růst, tak organizace relevantní pro politiku regionálního rozvoje: podpůrné organizace pro podnikání (rozvojové agentury, inovační agentury, obchodní komory, klastry, atd.), environmentální organizace (environmentální agentury, energetické agentury, nevládní organizace, atd.), vzdělávací a výzkumné instituce (univerzity, výzkumná centra, atd.). (Interreg Europe, 2023)

Interreg CZ-PL je programové území v česko-polském pohraničí, skládající se z regionů NUTS 3, zahrnuje 5 českých krajů: Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský, a 6 polských podregionů (podregion je jednotka NUTS 3 v Polsku): Bielski a Rybnicki (Slezské vojvodství), Jeleniogórski a Wałbrzyski (Dolnoslezské vojvodství), Nyski a Opolski (Opolské vojvodství). K tomu patří také okresy (LAU1) Strzeliński (podregion Wrocławski v Dolnoslezském vojvodství) a Pszczyński (podregion Tyski ve Slezském vojvodství). Celková rozloha území činí 47 097 km², kde česká část zabírá 23 135 km² (29,3 % rozlohy České republiky) a polská část 23 962 km² (téměř 8 % rozlohy Polska). Oproti programovému období 2014-2020 nedošlo k žádným změnám ve vymezení území. Polská část území má 4 063 635 obyvatel a česká část 3 304 511 obyvatel. V rámci tohoto území existuje 6 euroregionů, což jsou územní celky pro přeshraniční spolupráci dvou nebo více zemí, vzniklé na základě vzájemné dohody a fungující na základě vlastních stanov. (Program Interreg CZ-PL, 2022)

5. Projekty

5.1. Euroregion Nisa

V euroregionu Nisa bylo nejvíce realizovaných projektů v období 2007-2020. Celkem se jednalo o 20 projektů, v rámci česko-polské spolupráce sborů dobrovolných hasičů a hasičského záchranného sboru. Největší zastoupení mají projekty spojené s výcvikem a školením jednotek sborů dobrovolných hasičů i hasičského záchranného sboru libereckého kraje. Vysoký počet cvičení si lze spojit i s povodněmi v letech 2006 a 2013 a jelikož povodně se nezastaví u hranic, tak bylo potřeba, aby sbory byly připraveny i na možnost zásahu přes hranice. Cvičení zabírali 14 z celkových 20 projektů. U zbylých 6 se jednalo převážně o kulturní či neformální akce typu setkání či oslav založení sboru a také o prevenci a výuku bezpečnosti pro děti.

TABULKA Č. 3 – Počet projektů v euroregionu Nisa dle typu zaměření

	Cvičení a školení	Kulturní/neformální akce	Sportovní akce	Prevence	Nákup techniky
Nisa	14	4	0	1	1

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

5.2. Euroregion Glacensis

Euroregion Glacensis se v období 2007-2020 realizoval 11 projektů spojeného s hasiči. Zde se jednalo pouze o sbory dobrovolných hasičů, nikoliv o hasičský záchranný sbor. Druh projektů s nejvyšším zastoupením se nelišil od euroregionu Nisa a jednalo se též o školení a výcvik jednotek sborů dobrovolných hasičů. Zde se jednalo o 6 projektů zbylých 5 byli sportovní akce, spojené jak s dětmi, tak s dospělými.

TABULKA Č. 4– Počet projektů v euroregionu Glacensis dle typu zaměření

	Cvičení	Kulturní/neformální akce	Sportovní akce	Prevence	Nákup techniky
Glacensis	6	0	5	0	0

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

5.3. Euroregion Praděd

Projekty realizované mezi lety 2007-2020 v euroregionu Praděd byli většinou sportovního rázu, celkem 6 z 10 projektů. Další 3 projekty byly kulturního rázu, zde se jednalo dvakrát o oslavy výročí založení sborů a jednou o poznání historie pro zlepšení fungování vzájemné spolupráce. I zde se konalo cvičení a školení jednotek sborů, ale oproti minulým sborům se jednalo pouze o jeden případ.

TABULKA Č. 5 – Počet projektů v euroregionu Praděd dle typu zaměření

	Cvičení	Kulturní/neformální akce	Sportovní akce	Prevence	Nákup techniky
Praděd	1	3	6	0	0

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

5.4. Euroregion Silesia

V euroregionu Silesia se jednalo, stejně jako u euroregionů Nisa a Glacensis, z největší části o projekty, které byly zaměřené na výcvik a školení jednotek sboru dobrovolných hasičů. Z celkových pěti projektů se tři zaměřili právě na výcvik či školení. V tomto euroregionu se však zapojil i hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, který se zapojil do dvou projektů, přičemž oba byli spojeny právě se školením. Oba zbylé projekty oslavovali nějakou událost, jeden z nich oslavoval výročí vzniku sboru dobrovolných hasičů a druhý deset let od začátku česko-polské spolupráce daného sboru.

TABULKA Č. 6 – Počet projektů v euroregionu Silesia dle typu zaměření

	Školení/výcvik	Kulturní/neformální akce	Sportovní akce	Prevence	Nákup techniky
Silesia	3	2	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

5.5. Euroregion Beskydy

Euroregion je, co se týče realizovaných projektů, nejslabším ze všech euroregionů na česko-polské hranici. V letech 2007-2020 se jednalo pouze o dva projekty spojené s hasičskými sbory. Jednalo se o sportovní akci a druhým byla kulturní akce.

TABULKA Č. 7 – Počet projektů v euroregionu Beskydy dle typu zaměření

	Školení/výcvik	Kulturní/neformální akce	Sportovní akce	Prevence	Nákup techniky
Beskydy	0	1	1	0	0

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

5.6. Euroregion Český Těšín

Euroregion Český Těšín má po euroregionu Beskydy nejméně realizovaných projektů a to pouhé 3. Jeden projekt se zabývá prevencí a zvýšení bezpečnosti občanů. Zbylé dva

jsou projekty na sebe navazující. Oba se jmenují Hasiči bez hranic a navazují na sebe skrz dvě programová období, které se protínají v období mezi lety 2007-2020. Oba se převážně zabývají školením a výcviky pro sbory z obou stran hranice.

TABULKA Č. 8 – Počet projektů v euroregionu Český Těšín dle typu zaměření

	Školení/výcvik	Kulturní/neformální akce	Sportovní akce	Prevence	Nákup techniky
Český Těšín	2	0	0	1	0

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

6. Praktická část

Praktická část se skládá ze tří rozhovorů se sbory dobrovolných hasičů, které se zapojily vícekrát do projektů přeshraniční spolupráce – SDH Heřmanice z euroregionu Nisa a z euroregionu Glacensis Olešnice v Orlických horách společně s Rokytnicí v Orlických horách. SDH Heřmanice byl součástí projektů zaměřených převážně na výcvik výjezdové jednotky sboru. SDH Rokytnice v Orlických horách byl spíše zapojeno v projektech zaměřené na práci s dětmi a s tím spojené sportovní aktivity v tomto případě závody požárního útoku a závody na 60 m s překážkami. SDH Olešnice bylo stejně jako SDH Heřmanice součástí spíše výcvikových projektů. Všichni účastníci byli otázaní na otázku ohledně toho, proč se zapojili, jak velká motivace byly grantové peníze, jaká byla největší komplikace při daných projektech, zda pokračují dále ve spolupráci, jejich hodnocení a doporučení pro ostatní sbory. Cílem těchto rozhovorů je porovnání zkušeností různých sborů, zapojené v různých typech projektů.

6.1. Rozhovor č. 1

První rozhovor byl veden se starostou obce Heřmanice a velitelem Sboru dobrovolných hasičů v obci panem Vladimírem Stříbrným. Obec Heřmanice se nachází v euroregionu Nisa přesněji ve Frýdlantském výběžku.

Jaká byla motivace Vašeho sboru pro zapojení se do spolupráce?

Nás to motivovalo v tom, že obec má podepsanou smlouvu právě s partnerským městem Pieńsk na polské straně o spolupráci. Další motivace byla to, že naše jednotka získala před současnost na hašení požárů a řešení mimořádných událostí i pro sousední město Bogatyń. A to to byl takový ten hlavní, smysl a zároveň ten třetí bylo de facto naučit se spolu komunikovat.

Jak velkou motivací pro Vás byly (grantové) peníze? Jak jste řešili potřebu projekt předfinancovat?

Peníze nebyly pro nás žádná motivace, spíš to byla pro nás trošku taková jako byrokratická přítěž. Ale protože my jsme začínali s těmi cvičeními, tak jsme řešili to, že jsme jich dělali několik. My jsme začali jako obec, nejdřív spolupracovat s tím, hasičským sborem na polské straně nebo s několika hasičskými sbory a na polské straně, protože to město má pod sebou dá se říct čtyři hasičský sbory. A pak ta akce nebo spolupráce se ukázala, že to by to asi obnášelo víc komunikovat se sbory na české straně, možná potom kolegy tady okolních obcí, což je Bedřichov a Kunratice, aby se s námi na tom podíleli. No a pak se k tomu, ještě přidali Frýdlant a plus ještě Višňovou. Takže jednotek sboru dobrovolných hasičů se na cvičeních se potom podílelo víc.... Už jsme potom nepodepisovali žádnou smlouvu o spolupráci, protože to se vázalo na tu smlouvu naši heřmanickou. A my jsme se pak domluvili, že každý rok uděláme dvě cvičení. Jedno cvičení bude na polské straně a jedno cvičení bude na české straně. Rozdělili jsme si témata různá a polská strana, teda město Pinc, bylo lídr a každá ta obec vždycky byla de facto spolupracujícím na tom projektu.

Co bylo ve spolupráci největším limitem/bariérou/komplikací?

Za nás, jako za Heřmanice, kde jsme to dělali, tak to nebylo ani podání žádosti, ale spíš potom to vyúčtování, ty následný kontroly, proč jste tam měli různé pomůcky. Zdůvodňování, proč jsme tam měli různou techniku, proč tam bylo tolik lidí. To jsem ještě zapomněl říct, že jsme ještě na český straně, když se tato cvičení dělala, tak my jsme ještě měli další složku, a to byl Český červený kříž, který s námi jako spolupracoval, takže to bylo významný, protože my jsme vymysleli nějaká témata, kde

byly nějaká zranění, takže i bylo to i pro polskou stranu tak i pro ty české hasiče to bylo i zároveň součástí školení, de facto podávání první pomoci, ošetřování atd. No, takže pro nás byla největší komplikací administrativa. Jazyková bariéra ani nebyla problém, protože s polsky mluvícími se dá domluvit. Měli jsme teda samozřejmě překladatelku právě z partnerského města Pieńsk, která uměla česky a německy. Ještě když se to potom konala ta cvičení v Polsku, tak tam byly ještě i němečtí hasiči, což byl pro nás takový jako přínos, ale tam už pro nás, ta jazyková bariéra byla větší problém.

Pokračujete ve spolupráci se přeshraničním partnerem? Pokud ne, tak proč?

Nyní máme dva roky pomyslnou pauzu. Jsme neustále v kontaktu a letos jsme se domluvili, že prozatím vyčkáme, protože na polské straně jsou za 14 dní volby, takže čekáme, jak to dopadne. Říkali jsme si, že do podzimu potom připravíme další kalendář, těchto akcí sborů nebo jednotek na české straně. Plus obce jsou v tom zahrnuté a město Pieńsk. Ale už musíme sehnat nějakého lídra, protože město Pieńsk už nechce být lídr na dalších 5 let.

Jak spolupráci s přeshraničním partnerem hodnotíte?

Tím přínosem samozřejmě bylo, kdyby se něco stalo, protože my jsme už jednou zasahovali na polský straně, když pak ten polský hasič něco potřeboval podat, nějaký hasební materiál, tak jsme už věděli nějaké termíny. My jsme zároveň i v tom prvním ročníku, vydali i slovník. Takže i v hasičských vozidlech vozíme slovník takových těch základních věcí, jako jak se řekne polsky hadice, rozdělovač, proudnice anebo nějaké pokyny. Takže tohle beru jako velký přínos, protože pak při řešení mimořádných událostí tady na česko-polské hranici se se dokážeme domluvit.

Jaké by bylo Vaše doporučení jiným jednotkám, které by se chtěly do spolupráce zapojit?

A doporučení všem, každá spolupráce pro každou jednotku, když se nachází na území česko-polském, tak to jsou dobré zkušenosti a je to navazování kontaktů. Co se týká Frýdlantského výběžku, tak převážná většina sborů dobrovolných hasičů má nějakého polského partnera.

Potřebovali jste s těmito projekty pomoc, či jste to vše dokázali sami bez pomoci ostatních organizací?

Tak je to samozřejmě ve spolupráci s euroregionem, protože to je poskytovatel, té dotace a Euroregion dělá semináře pro žadatele a podobné akce. A pokud jsme něco potřebovali vědět, jak to máme vyplnit nebo kam to máme vyplnit tak jsme vždycky na euroregion zavolali a domluvili jsme se, ale jinak žádosti, jsme psali sami.

6.2. Rozhovor č.2

Druhý rozhovor byl veden s panem Vítem Kloučkem, zástupcem velitele jednotky SDH Olešnice v Orlických horách. Tento sbor se nachází Královéhradeckém kraji, tedy v euroregionu Glacensis.

Jaká byla motivace Vašeho sboru pro zapojení se do spolupráce?

Tak první v první řadě, když se podíváte graficky na mapu, tak vidíte, že my jsme ze dvou stran čtyřúhelníku. My jsme sevření státní hranicí a dojezd z vnitrozemí České republiky je pro nás, třeba z pohledu profesionální jednotky, řádově dvacet pětadvacet minut. Čili ten první milník spočíval v tom, abychom si dokázali najít nějakou pomoc. Samozřejmě je tady i nějaká úroveň přeshraniční a zahraniční spolupráce s tím, že jsme se dostali do nějaký sjednocený Evropy a nepřipadalo nám úplně šťastným, neumět pomoci za hranicemi a samozřejmě neumět si nechat pomoci přes hranice. No a nebudu zastírat ani to, že byla tady i nějaká ekonomická stránka věci, kdy nám přeshraniční pomoc řekněme od roku 2014 v našem případě a možná i už formou nějakého fondu mikroprojektů v roce 2009 pomohla k nějaké výbavě, vybavení. Samozřejmě ono to není o tom jen nakupovat vybavení, protože abychom mohli spolupracovat a spolupráce se nám dařila, tak je potřeba se poměrně dobře znát i osobně, protože technika i vybavení obecně je na jedné straně a na druhé straně, je zásadní mít mezilidské vztahy.

Mezilidské vztahy si nepořídíte. Je potřeba mít mezilidské vazby a vztahy k tomu, aby ta spolupráce šla poměrně hladce. Protože to, že víme, že přijeli hasiči z Polské republiky, ještě neznamena to, že s nimi umíme spolupracovat. A k tomuhle tomu je potřeba poměrně široká škála tzv. měkkých aktivit. Samozřejmě, ať je to od nějakých zkušenostních výcviků, taktické cvičení. Tak to je jedna stránka věci. Druhá stránka věci je samozřejmě i to poznání na nějaké osobní bázi, což se nedá udělat nikdy při nějakém formálním setkání, ale je potřeba celá řada neformálních setkání tak, abychom se vzájemně poznali, ideálně si se pamatovali navzájem nějakým jménem. A není to jen o jednostranné aktivitě. Je potřeba jezdit na obě strany státní hranice a tady se to výborně může prolínat s činností občanských sdružení působících na požární úseku požární ochrany na obou stranách hranice. A nejen při činnosti jednotek, ale samozřejmě i při činnosti sborů a v našem případě zejména třeba při činnosti s dětmi. Zkoušeli jsme tu spolupráci v devadesátých letech zahájit, kdy to bylo malinko vynucené tím, že došlo ke změně politického zřízení na obou stranách hranice, tak ta snaha tady byla. Ale nebylo to úplně jako přirozené a řekl bych, že nyní během těch posledních třeba pěti let se dostáváme do velmi přirozené úrovně toho chování, kdy polští hasiči s polskými dětmi jezdí do Čech na soutěže a my jezdíme s nimi na různé výlety, děti se poznávají mezi sebou a ztrácejí takový jistý ostych z toho, že je to někdo naprosto cizí a tím, že hovoří nepatrně jiným jazykem, tak se s ním prostě nedomluví. Takže ty děti mají zájem a řekl bych, že to je velice v pohodě. Velký vzor samozřejmě získávají v tom, jak se k sobě chovají dospělí. Jestliže se dospělí dokážou chovat k sobě naprosto otevřeně a bavit se o čemkoliv, nejen o těch hasičských věcech, tak ty děti to vnímají a dokážou se chovat pak velmi podobně.

Jak velkou motivací pro Vás byly (grantové) peníze? Jak jste řešili potřebu projekt předfinancovat?

Tak zase má to, má to dvě odpovědi nebo možná i víc odpovědí. Ty projekty, který jsme realizovali na úrovni obce, tak se z nějaké části daly financovat z rozpočtu nebo z nějakých zdrojů obecních. Ale samozřejmě my jsme těch prostředků kupovali víc. A největší projekt, který jsme realizovali, tak byl v mnoha milionech korun. Možná, že jsme dosáhli nějakých osmi milionů jednorázově, i když samozřejmě obec naší velikosti na takovýto výdaj úplně dosáhnout neumí, ale tam jsme to tehdy řešili ve spolupráci s

Karlovarským krajem, který nám poskytl nějakou půjčku, kterou jsme následně vrátili. A tak to byla jedna z takových zásadnějších věcí. A potom jsme měli nějaké drobnější projekty. V jednom případě jsme ještě využili půjčky, ale to nebylo už z prostředků česko-polské spolupráce, ale bylo to z ROP čili z Regionálního operačního programu, který s danou spoluprací neměl nic společného. Nicméně v mnoha případech a ty bych vyjmenoval teď možná tři úplně obratem, tak jsme coby jednotka, respektive obec, půjčovali peníze od občanského sdružení působícího na úseku požární ochrany. Takže jsme si mezi sebou jako členové sboru dali na hromadu nějakou finanční sumu. Tu jsme následně jako sbor dobrovolných hasičů půjčili obci. Obec s tím vše předfinancovala tu investici, která je třeba anebo bylo potřeba a poté co prostředky byly z Evropské unie proplaceny, tak nám je zase vrátil a my jsme si zase rozdělili zpátky. Tam samozřejmě byl potřeba velký zápal našich členů pro věc. Museli tomu malinko věřit dopředu, aby to dopadlo. No a pak je tady druhá úroveň, a to je úroveň, kdy jsme některé projekty řešili jako občanské sdružení, jako sbor hasičů. Řešili jsme nejen pro činnost toho sboru, ale řešili jsme je i ve prospěch jednotky, kdy jsme do toho šli v podstatě úplně stejně a potřebovali jsme finanční částku v řádu několika set tisíc, protože fond mikroprojektů umožňoval doposavad nebo na to předchozí období celkové náklady řádově kolem dvaceti až pětadvacet tisíc euro, což je řádově něco kolem půl milionu korun a v tomhle případě jsme dali na hromadu peníze. Ty peníze jsme si od svých členů půjčili jako sbor a ten projekt jsme předfinancovali. Tady v tom případě to bylo malinko zdlouhavější, protože v tom projektu se proúčtovává tuším každého čtvrt roku a ta procedura je tam malinko složitější. Čili reálně se dá říct, že na některé finanční prostředky ti lidi čekali třeba dva a půl roku, než se jim vrátili zpátky, to už opravdu bylo dost výrazný časový úsek. Ale my jsme to jako občanské sdružení chtěli dělat, tak nám žádná jiná cesta nezbyvala. My jsme zkoušeli i nějaké bankovní půjčky a v jednom případě jsme si půjčovali na nějaký projekt, který byl z Programu rozvoje venkova asi půl milionu korun a u bankovního ústavu tam to stálo s nějakýma poplatkem, možná nějakých patnáct tisíc, což jsou pro občanské sdružení obrovský peníze. A v druhém případě jsme si ty peníze půjčovali od soukromé společnosti. To bylo násobně víc. A taky to vyšlo na nějakých patnáct, šestnáct tisíc korun. A to bylo i to, co nás motivovalo k tomu ty peníze začít shánět ještě jinou cestou.

Co bylo ve spolupráci největším limitem/bariérou/komplikací?

Úplně obecně lze říct, že suverénně jako největší problém je v okamžiku, kdy chcete realizovat zrcadlový projekt. Zrcadlové projekty mají největší podporu obecně a nicméně jakýkoliv proplacení a ukončení toho projektu je možný až v okamžiku, kdy partner, který dělá svou část projektu na polském území, ten projekt dokončí. Tady je potřeba to vnímat tak, že tady malinko kolísá spolehlivost u jednotlivých partnerů, s kterými jsme přišli do styku. A nemusí to být vždycky úplně jednoduché. Čili vy ze své strany máte projekt ukončen, zrealizován všechno to v podstatě máte připravenou žádost o platbu, ale nemůžete jí podat dřív, nežli to samé je na polské straně. Tady k tomu se potom náramně hodí mít poměrně úzkou spolupráci s nějakým nadnárodním společenstvím, právě například v podobě euroregionu, které má svoje partnery na polské straně a ti dokážou být poměrně dost důrazní. V tomhle případě třeba k tomu, aby i polští kolegové dokončili, tu svou část projektu a pokud se jedná o vztah obec versus město, tak tam díky aparátu to může být relativně ještě snadné, i když i tam nějaké politické bouře se občas odehrají a nemusí to končit úplně jednoduše. A pokud se jedná o vztah občanské sdružení versus nějaký spolek na polské straně typicky ochotniczna straż pożarna (polské sbory dobrovolných hasičů), tak tam už ten problém může být. Ono je taky potřeba si uvědomit, že legislativní a právní rámec těch jednotlivých spolků z naší strany, sboru hasičů a v Polsku toho OSP je malinko rozdílný, protože i způsob financování dobrovolné požární ochrany v Polsku je jiný. Tam si totiž ti hasiči s tím rozpočtem, té ochotniczne straże pożarne s tím rozpočtem, který mají od obce či města, hospodaří sami.

Pokračujete ve spolupráci se přeshraničním partnerem? Ukončili jste v minulosti nějakou?

Ne, ne, nedošlo k tomu. Jak jsem říkal, my jsme ty první spolupráce startovali někdy v devadesátých letech a pak došlo k ochabnutí, protože samozřejmě byla tam nějaká ta euforie: “Doposavad jsme nemohli, teď už můžeme.” Ale tím, že ani Polsko, ani Česká republika nebyla v EU, tak nám to nepřineslo kromě výdajů v podstatě nic jiného. Tím, že přišly ať už přestupní fondy a následně fondy, který šly čerpat po vstupu do Evropské unie, tak to vlastně dostalo zcela jiný rozměr a v našem případě díky poměrně intenzivní spolupráci nejen s tou gminou která je nám nejbliž, ale my jsme se na té hranici spojili ještě s nedalekým Orlickým Záhořím, které je opravdu velmi tvrdě příhraniční obcí a do

Polska to mají výrazně blíže nežli kamkoliv do vnitrozemí. A oni drží též nějakou spolupráci, která jim generuje možnosti čerpání evropských prostředků i na provoz, nejen na investice. Tam my v podstatě od toho roku, řekněme 2007, kdy jsme začali připravovat první velký projekt a už po vstupu z prostředků Evropské unie, tak tu spolupráci držíme v podstatě trvale. Možná v některých letech je malinko bohatší, možná v některých ohledech malinko chudší, ale pro nás třeba s tím nejbližším sborem, který máme hned za hranicemi, tak bych řekl, že je to neměnný a potkáváme se skutečně, když řeknu zřídka, tak jednou za měsíc úplně určitě. A spíš to bývá častěji.

Potřebovali jste s těmito projekty pomoc, či jste to vše dokázali sami bez pomoci ostatních organizací?

Tak zase malinko to byl projekt od projektu, pokud se týkalo o nějaký velký projekt, kterým byla třeba, nebo který byl třeba projekt pro zvýšení bezpečnosti Orlických a Bystřických hor, kde se prolínalo poměrně velké množství obcí. Na české straně to byly tři obce a na polský taky tři nebo čtyři. A ta celková alokace tam byla někde kolem dvou milionů eur. Tam jsme využili právě euroregionu.

Jak spolupráci s přeshraničním partnerem hodnotíte?

My jsme byli vesměs pozitivně a řekl bych, že v tuhle chvíli asi nejzásadnější překážkou je vzájemné využití, respektive čerpání možnosti polské strany na českou stranu a zejména české strany na polskou. Řekl bych, že to ještě možná zbytečně dlouho trvá, než si polská strana v případě nějaké mimořádné události o tu českou pomoc vyžádají, byť mezi těmi hasiči, kteří jsou těsně na té hranici, tam ten problém není. Ale není ještě pružné aby, se dokázalo požádat úplně obratem o pomoc, když vznikne nějaká mimořádná událost.

Jaké by bylo Vaše doporučení jiným jednotkám, které by se chtěly do spolupráce zapojit?

Nelze to dělat jen tak, nelze to dělat jen s tím přehledem: “Uzavřeme partnerství s někým, abychom mohli vyčerpat finanční prostředky.” Ono to věcně asi takto dělat lze, ale je to opravdu jen na oko a nic to nepřináší. Je potřeba to dělat po malých krůčcích a je potřeba to dělat doopravdy, nejen z toho důvodu, že jsou k dispozici finanční prostředky.

6.3. Rozhovor č.3

Poslední rozhovor se zástupci sborů dobrovolných hasičů je s panem Petrem Buchalem, který je velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů z Rokytnice v Orlických horách. Tento sbor se nachází v Královéhradeckém kraji a v euroregionu Glacensis.

Jaká byla motivace Vašeho sboru pro zapojení se do spolupráce?

Motivace spočívala hlavně v tom, že jsme sousedi. Víceméně my to máme tady pár minut do Polska a nabízelo se to samo, protože tady vedle jsou polské vesnice většího počtu obyvatel. A samozřejmě jsme počítali i s tím, že budeme moci zasahovat my na polský straně, oni na naši. Takže se jednalo vlastně o spolupráci jak jednotky, tak celého sboru, protože my v Rokytnici v Orlických horách jsme JPO 2. kategorie, tedy jednotka požární ochrany s výjezdem do pěti minut, takže těch výjezdů máme poměrně dost. Náš sbor se nachází na periferii a nejbližší hasičský záchranný sbor to má sem dvacet kilometrů z Rychnova, a to vyloženě furt do kopce. Takže spolupráce se tady sama nabízela.

Jak velkou motivací pro Vás byly (grantové) peníze? Jak jste řešili potřebu projekt předfinancovat?

Samozřejmě taky, jednak ty grantové peníze určitě protože víceméně my jsme vlastně do té spolupráce šli někdy v roce 2008. Připravovalo se to od roku 2010 a už jsme nějakým způsobem v té spolupráci byli. My, jako jednotka JPO 2, jsme měli jednu z nejhorších hasičských zbrojnic v kraji, ne-li nejhorší, nevyhovovala absolutně podmínkám a chtěli jsme zde postavit novou. Řešili jsme několik projektů, a nakonec

jsme šli do toho, posledního projektu, který vyšel s tou česko-polskou spoluprací. Takže to bylo obrovská motivace i finanční, protože díky té česko-polské spolupraci my jsme získali novou hasičskou zbrojnici a teď máme jednu z nejlepších hasičských zbrojnic v kraji. Takže dám příklad, hasičská zbrojnice měla původní rozpočet byl asi 26 milionů. Pak nám to zkrouhli, a i přes to, že ta hasičárna je velká, tak uvnitř, je udělaná malá kotelna, takže nám to trochu skrouhli a část z těch peněz šlo i na tu přestavbu té kotelny. Navíc my jsme měli obrovský štěstí, které se stane možná tak jednou za sto let a v tu chvíli, kdy my jsme ukončili, nebo když už ten projekt byl uzavřený, už se stavělo, tak se nám nabízela další možnost získat cisternu v té další části projektu, protože v ten rok byl strašně výhodný kurz koruny vůči euru i vůči americkému dolaru a bylo tam spousta peněz navíc v tom fondu. Takže my jsme ještě požádali s partnerem z Polska, a i s dalšími sbory. Jednalo se o tři sbory na český straně a tři na polské. Takže tehdy díky spolupraci jsme ještě získali cisternu za nějakých necelých osm milionů. Měli jsme tedy opravdu obrovské štěstí, protože defacto od druhé světové války my jsme neměli novou techniku, všechno jsme měli nějakým způsobem převedené, upravované a podobně.

Co bylo ve spolupraci největším limitem/bariérou/komplikací?

Co si pamatuji, tak nejvíc zpočátku samozřejmě byla jazyková bariéra, která se postupem času odbourávala. Já jsem se pak taky učil polštinu trochu, takže ty základy komunikace jsem trochu ovládal. A potom, protože tu komunikaci jsem měl na starosti já a popřípadě náš bývalý starosta města, pan Hanousek, který nám taky v tom pomáhal. To byla asi to byla asi základní nebo největší bariéra. No a pak druhá bariéra, která byla docela velká, byl přístup od našeho polského partnera, protože oni k tomu všemu přistupovali trochu jinak a když to řeknu, měli bordel většinou v tom papírování. Ono ta komise kolikrát nám to vracela kvůli tomu, že Poláci neměli všechno tak, jak měli mít. Takže de facto i díky tomu se to vlastně posunulo. Ono to mělo být už i dřív, ale posunulo se to asi o rok o dva. Zás na druhou stranu, všechno špatné k něčemu dobré, protože právě v tom roce potom byl ten výhodný kurz, takže jsme si mohli pořídit ještě tu cisternu, než kdyby to bylo rok předtím. Ale je pravda, že vlastně v Polsku k tomu mají trochu jiný přístup, oni to prostě tolik neřeší. Pravdou je zase druhou věcí, že kolikrát předpisy u nás v Čechách, tak je naše úřady vyloženě úplně zbytečně stěžují. Evropská unie to nějak měla nastavený a třeba v tom Polsku oni to tam nechávají tak, jak to nastaví Evropská unie. Ale je pravda, že oni k tomu přistupují zase ještě tak jako

laxně. Takže se to dořešovalo trochu jsme je uháněli, aby dodali tohle, aby to opravili to, co tam měli. Takže se to trošku pozdrželo tímto a byl s tím trošku problém, asi největší větší bariéry byly tady ty dvě, jednak jazyková a jednak to, že prostě oni měli s tím problém s těmi kontrolami a že to museli dodělávat asi na třikrát a opravovat.

Pokračujete ve spolupráci se přeshraničním partnerem? Ukončili jste v minulosti nějakou?

Spolupracujeme s nimi, partnera máme Wilkanów a spolupracujeme s městem Mezilesí na projektu hasičských závodů. Ale samozřejmě Wilkanów zveme taky, jezdí sem a samozřejmě dostávají od nás i nějaké věci, co se týče té dotace, vždy se něco koupí, do toho sportovního vybavení za ty peníze. Takže vždycky z toho profitují vlastně všechny strany. V minulosti jsme nepřerušili spolupráci s nikým, samozřejmě vím, že to spousta lidí takhle dělá, že si najdou partnery, udělají nějakou akci a pak už se třeba nevidají. To jsou takové ty krátkodobé projekty. My jsme vzhledem k tomu, že jsme nastavili tu dlouhodobou spolupráci přeshraniční, tak nemáme zapotřebí to nějakým způsobem rušit a hledat nové partnery, protože, jedeme s Wilkanówem. Na tom Wilkanówě, tam je jednotka hodně podobná té naší, jezdí taky k dopravním nehodám., Mají podobný rozsah zásahů, jako máme my. My tady jezdíme ke všemu, jelikož jsme JPO 2 se vším všudy. Navíc jako jedna z prvních jednotek jsme měli spolupráci se Záchranou službou Královéhradeckého kraje. My jsme tady byli jako první, kteří jsou součástí jednotky na telefonu, takže jezdíme k akutním stavům. Ať se jedná o resuscitace, poranění, zranění, spolupracujeme s vrtulníkem často. Jsou tady sjezdovky, takže jezdíme i samozřejmě tam, máme zde horskou službu, i policii, takže my se často setkáváme jak s policií, tak s horskou službou, což je zase dobrý a záchranná služba si to strašně chválí, tuto spolupráci, že to prostě funguje. A samozřejmě pak, když se něco děje na té polské straně, tak jedeme tam. Když zase se děje něco u nás velkého, tak i ty Poláci nám zvednou a přijedou k nám pomoc.

Potřebovali jste s těmito projekty pomoc, či jste to vše dokázali sami bez pomoci ostatních organizací?

My jsme se samozřejmě informovali v euroregionu a tam nám poradili, na koho se obrátit s těmi žádostmi. Takže jako s těmi žádostmi nám samozřejmě pomáhal a vždy

jsme měli po ruce externistu, ať to bylo v případě hasičské zbrojnice, tak ať to bylo v případě té cisterny. A je to i v současnosti, kdy nyní pořádáme v květnu závod jednotlivců 60 metrů překážek, je to vlastně i kvalifikační závod na mistrovství. Tak my pořádáme třetí ročník, protože zastupujeme vlastně Kvasiny, kde vlastně oni opravují závodistiště, nebyli tam to schopný to pořádat. Teď se to trochu jinak dělá, oni to v uvozovkách zjednodušili. Nám se to zdálo, že to spíš je složitější, ale to nevadí. Šli jsme do toho přes taky externí pracovníci, které jsme zaplatili 20 tisíc, a ona nám to zpracovala. Takže určitě, to je lepší využít, v případě hasičské zbrojnice, tam nám to zajišťovalo město, které s námi i spolupracovalo ve velkém, protože to bylo pro jednotku. Takže já, velitel a starosta obce, jsme se scházeli každou chvíli, když jsme měli kontrolní dny. Spolupracovali jsme na tom, jezdili jsme, na kontrolní dny, kdy se stavělo a zároveň pak jsme jezdili i na kontrolní dny, kdy se stavěla cisterna. Takže spolupracovali jsme vždycky s někým z těch externích, buďto to jsou firmy anebo to jsou specialisté, kteří jsou sami na sebe, ale vždycky nám s tím pomohli.

Jak spolupráci s přeshraničním partnerem hodnotíte?

Já to hodnotím celkem pozitivně. Jednak právě i díky tomu, že se dá sáhnout na ty peníze líp, než kdybychom to žádali normálně jako granty tady a říkám, my, kdybychom neměli tu česko-polskou spolupráci, tak si nesáhneme na takové peníze. Vždycky ta přeshraniční spolupráce má svoje výhody, Samozřejmě negativní trošku je ten přístup těch Poláků k tomu trošku laxnější, ale říkám, jsou tam rozumný lidi, s kterými se dá domluvit. Oni to mají trošku nastavený jinak v těch hlavách, takže jsou k tomu laxnější, jak jsem říkal. Ale zas na druhou stranu, na nic si nehrají, je s nimi dobrá komunikace. Je pravda, že pokud někam přijedeme a oni, jak mají třeba něco organizovaného podle nich, tak se tomu zasmějeme. Ale to k tomu patří si myslím. Spolupracujeme v rámci těch soutěží s dětmi, takže s tím asi není problém. A myslím si, že v tom budeme pokračovat, že nemáme důvod to ukončit nějakým způsobem. Už jsme se tak nějak za ty léta poznali, už se známe, takže víme asi, co od sebe můžeme čekat.

Jaké by bylo Vaše doporučení jiným jednotkám, které by se chtěly do spolupráce zapojit?

Určitě, pokud je tam ta možnost přeshraniční spolupráce, tak samozřejmě pokud nějakým způsobem se z toho dá něco získat, tak určitě do toho jít. Ono samozřejmě to zabere spoustu času těch příprav, to jako je věc, kterou člověk musí počítat, že i přesto, že na to máte externistu, který vám to zpracuje, tak stejně se tomu musíte věnovat. Musíte navázat nějaký kontakty. Musíte udělat nějaký setkání, bez toho to nejde. Já říkám, že to osobní jednání je vždycky nejlepší. I v dnešní době, kdy máme spoustu elektronických komunikací a podobně, tak stejně osobní kontakt je vždycky nejlepší. Vždycky se poznat, poznat charakter těch lidí, nějakým způsobem posedět. My jsme to takhle dělali, vždycky jsme je pozvali, my sem, oni pozvali, zase nás tam. Což je zase třeba další rozdíl v tom, že my jsme je nějakým způsobem pohostili, pozvali jsme je sem. Ale když jsme přijeli tam do Polska, tak oni jsou neskutečně štedří. Oni vám dají na stůl, vám tam nesou jídlo za jídlem. No ale říkám důležitý je určitě aby ty jednotky navázali kontakt, aby nějakým způsobem se poznali, začali prostě spolupracovat už jako hodně dopředu a samozřejmě si řekli, jako co do čeho chtějí jít, jak to bude. Říkám nevím, o kolik to je složitější teď, protože my jsme dlouho tu přeshraniční spolupráci nedělali. Kromě toho děláme tu soutěž, ale tady je trošku jiná forma, protože tam, to je zase formou toho, že vlastně musíme získat určitý počet lidí a máme procentuální počet na těch závodech, který musíme splnit, aby nám z toho Polska přijeli, jinak se to papírově dělá trošku jinak než tím klasickým způsobem. Jinak ta hasičárna i ta Tatra byla tím původním, tím klasickým způsobem. Takže samozřejmě ty papíry jsou asi nejhorší, u nás v Čechách to je s těmi papíry všechno složité.

7. Závěr a zhodnocení

Převážně díky praktické části, lze vyhodnotit pozitiva i negativa při realizaci těchto projektů, ale i důvody jejich realizace a jakou motivací jsou pro samotné sbory grantové peníze. Pokud začneme s negativními stránkami věci, tak se převážně jedná o zbytečně složitý či nesrozumitelný postup, buď při podávání, během realizace ale i po skončení projektu, což zaznělo ve všech třech rozhovorech. Samozřejmě další komplikací byla u některých označována jazyková bariéra, ale to převážně ze začátku projektu, později v průběhu projektů, tato bariéra nebyla překážkou. Přestože skloubení českého a polského jazyka nebyl problém, samostatné již zmíněné papírování v projektech byl. Byli

zmíněny zrcadlové projekty, ale také se poukázalo na samostatný přístup a spolehlivost partnera, při podávání a dodávání určitých dokumentů. Samotný přístup se projevil jako problém, u dvou ze tří rozhovorů. Ohledně zrcadlových projektů zaznělo, že je problém s financováním, jelikož se může stát, že sbor na české straně má vše připravené k podání, ale dokud to samé neudělá druhá strana, tak samotné finance se nedostanou zpět do samotného sboru. Toto byli nejzásadnější negativa a problémy spojené s projekty. Poté je zde bod, který dle mého názoru nelze označit jako pozitivum či negativum, a to je rozdílnost při byrokratické stránce těchto projektů. Samozřejmě slabá stránka je, že se různé postupy, nebo požadavky liší na obou stranách hranice a může se stát, že to, co je potřeba na české straně pro realizaci, není potřeba na té polské straně a obráceně. Nelze ale říci že je to špatně, jelikož každý stát má jinou politiku a jiný systém řešení, a přestože mezi státy to není tak dobře kompatibilní, jak bychom si asi přáli, v samostatném státu to funguje takhle, aby to (doufejme) pasovalo lépe do celého systému. Pokud se podívám na veškerá negativa, není žádný z nich tak vážný, aby nebylo možné samostatné projekty nešli realizovat, ale většina z nich spíše odradí nové žadatele a partnery. Pokud se podíváme na pozitiva, tak z rozhovoru lze vyčíst že převyšují ty negativní stránky. Jako první pozitivum se obecně bere kontakt s novými lidmi a sblížení, v tomto případě, sborů dobrovolných hasičů a hasičských záchranných sborů mezi sebou. Nové kontakty a vztahy jsou pro obě strany přínosem nejen ze stránky profesní, kdy může jednodušeji nastat možnost předat různé například taktiky hašení a jiná řešení krizových situací, nebo různá školení, které v okolí nejsou k dispozici v rodném jazyce, proto není problém jet přes hranice. Dalším pozitivem se ukázala být i finanční stránka věci. Pokud se jedná o projekt přeshraniční tak, jak bylo zmíněno v rozhovoru, je vyšší šance dostat se k vyšším finančním částkám, než pokud by sbor žádal o dotace či příspěvek jen pro sebe. Vyšší finance tak mohou vést například k nákupu techniky, nebo přestavbu hasičské zbrojnice, kde je potřeba mnohem vyšší částka, než na kterou je sbor společně s menší obcí dosáhnout. Z pozitiv to ovšem nekončí, můžeme si všimnout, že část projektů se zaměřovala na aktivity spojené s dětmi, ať je to prevence bezpečnosti pro veřejnost, nebo jsou to sportovní akce (závody a soutěže) pro děti, chodící na hasičský kroužek. Tyto aktivity proto dokáží předat důležité informace dětem a ukázat jim, že nemusím mít strach spolupracovat se s někým kdo není ze stejného místa jako já, ať už to je město nebo země. Tento přístup může vést do budoucna důležitý příklad a pomoci rozvinout budoucí spolupráce, jenom

díky tomu, že pro dnešní mládež bude normální fungovat s kýmkoliv bez ohledu na rozdíly.

Pokud se vrátíme k financím, tak je možné si přecíst že ve většině příkladů se nejedná o primární motivaci proto, aby tato spolupráce vznikla. Ano, v jednom z rozhovorů bylo zmíněno že to byl jeden ze dvou hlavních důvodů, přesně z důvodu vyšší šance na dosažení na potřebné finance pro rekonstrukci hasičské zbrojnice. U zbylých dvou o ovšem nebyl hlavní důvod pro realizaci těchto projektů, naopak v jednom rozhovoru dokonce bylo zmíněno že to byla spíše byrokratická překážka. Vznik těchto spoluprací a poté zmíněných projektů měly na svědomí jiné faktory. Hlavním je samozřejmě geografická poloha. Pokud není obec či město blízko hranic České republiky se sousedním státem, přeshraniční spolupráce by vznikala o poznání hůř. S polohou spojená je tedy i vzdálenost mezi obcemi či městy, kdy z české obce je kratší čas dojezdu než z polské. Toto se hodí, pokud je potřeba technika, kterou není vybavená každá hasičská zbrojnice, například vyprošťovací technika k autonehodám či požární automobil s žebříkem pro práci ve výškách. Mnohokrát je možnost spolupráce jednodušší díky partnerským městům, kdy samotná obec, na české straně zřizovatel sborů dobrovolných hasičů, dokáže pomoci s domluvením partnera na spolupráci. Dalším faktorem, jsou taktická cvičení a školení na různá témata, která se využijí jak při přeshraniční událostech, tak i vnitrostátních. Zde je důležité, aby obě strany věděli o tom, že pomoc z druhé strany hranice není nijak zapovězená a možnost zavolat si pomoc existuje. Pokud tedy přijede český sbor na polské území či polský sbor na české, je mnohem jednodušší spolupracovat, pokud jste spolu absolvovali různá školení, výcviky, protože je mnohem jednodušší spolupracovat s někým koho znáte a víte, že tuto problematiku zná stejně jako vy, a dokáže vám pomoci,

Přeshraniční spolupráce je tedy důležitým prvkem při fungování sboru dobrovolných hasičů i hasičských záchranných sborů u hranic. Bohužel není využívána v některých oblastech tolik jak by mohla, i přes to, že při těchto spolupracích nemáte o co přijít, ale jen získat. Všechny otázané sbory hodnotili spolupráci pozitivně, dokázali jim něco přinést a na druhou stranu dokázali předat i určité informace nebo i techniku polským kolegům. Pokud bychom měli tedy zhodnotit projekty a samotnou spolupráci sborů, považoval bych jí za pozitivní. Vypovídá o tom fakt, že žádný z otázaných sborů nezrušil žádnou spolupráci, které se zúčastnilo a stále v projektech, které realizují se svými partnery na polské straně, pokračují. Minimálně finanční možnosti při zapojení do těchto projektů je dle mého názoru dosti velkým lákadlem pro zapojení, pro sbory,

které nejsou nijak zapojeni ať už z euroregionů, jako například Nisa či Glacensis, kde tyto spolupráce jsou v pokročilejším stádiu oproti například euroregionu Těšínské Slezsko, či Beskydy. Pokud se tedy v budoucnu zapojí více sborů dobrovolných hasičů nebo i samostatné hasičské záchranné sbory, z regionů, které nejdou v současné době tolik angažované v přeshraniční spolupráci, měl by to být krok vpřed. Doufejme že počty zrealizovaných projektů spojené s hasičskými záchrannými sbory a sbory dobrovolných hasičů budou navyšovat.

Přílohy

TABULKA Č. 9 Přehled projektů v euroregionu Nisa dle období založení a zapojenými sbory

Jméno projektu	Rok	Sbor/y
Mezinárodní den IZS Jizerské hory 2016	2014-2020	Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje
Přeshraniční setkání složek IZS Albrechtice v J/h 2017	2014-2020	Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje
Bezpečnost nejen pro děti	2014-2020	Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje
Euroregionální fórum hasičských sborů partnerských obcí	2014-2020	Paseky nad Jizerou
Nisa, Smědá, Oleška – řeky které nás spojují (hasičská cvičení – vyhledávání osob v terénu)	2014-2020	SDH Heřmanice, Kunratice, Frýdlant, Detřichov, Pieńsk, Węgliniec
Nisa, Smědá, Oleška, řeky, které nás spojují (hasičské cvičení – požár budovy)	2014-2020	SDH Heřmanice, Kunratice, Frýdlant, Sieniawka, Bogatynia, Zawidów a Sulików
Nisa, Smědá, Oleška – řeky, které nás spojují (hasičské cvičení – živelné pohromy)	2014-2020	18 jednotek SDH
Nisa, Smědá, Oleška – řeky které nás spojují (hasičská cvičení – zásah v budově historické památky)	2014-2020	SDH Heřmanice, Kunratice, Frýdlant, Detřichov, Pieńsk, Węgliniec
Polsko – česká hasičská cvičení – KRKONOŠE 2021	2014-2020	
Spolupráce Jizerské podhůří – Gozdnic	2007-2013	SDH Mnišek
Spolupráce obcí Lázně Libverda a Mirsk zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Lázně Libverda
Oldřichov-Pieńsk – Spolupráce obcí zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Oldřichov
Technika pro odstraňování	2007-	SDH Nový Bor

povodňových škod – Nový Bor	2013	
Spolupráce obcí Heřmanice a Pieňsk zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Heřmanice
Spolupráce obcí Dětrichov a Bogatynia zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Dětrichov
Spolupráce obcí Nová Ves u Chrastavy a Bogatynia zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Nová Ves
Chrastava – Lwówek Śląski – spolupráce obcí zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Chrastava
Spolupráce měst Raspenava a Gryfów Śląski zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Raspenava
Město Frýdlant – Powiat Lwówecki: Spolupráce zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci	2007-2013	SDH Frýdlant
Oslavy 135. výročí založení SDH Jilemnice a setkání hasičů Euroregionu NISA	2007-2013	SDH Jilemnice

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

TABULKA Č. 10 Přehled projektů v euroregionu Glacensis dle období založení a zapojenými sbory

	Rok	Sbor/y
Zasahujeme, cvičíme, známe se	2014-2020	SDH Olešnice v Orlických horách
Zasahujeme společně	2014-2020	SDH Olešnice v Orlických horách
Hasiči v pohraničí	2014-2020	SDH Broumov
Česko-polské hasičské závody	2014-2020	SDH Hořice
Soupeření mladých hasičů bez hranic	2014-2020	SDH Rokytnice v Orlických

		horách
Rokytnická šedesátka	2014-2020	SDH Rokytnice v Orlických horách
Hasiči bez hranic	2007-2013	SDH Olešnice v Orlických horách
Společná příprava hasičské mládeže České Čermné a Kudowy Zdrój	2007-2013	SDH České Čermné
Spolupráce Sboru dobrovolných hasičů Hronov – Kudowa Zdrój – Náchod	2007-2013	SDH Hronov, SDH Náchod
Spolupráce Sboru dobrovolných hasičů Náchod – Hronov-Kudowa Zdrój	2007-2013	SDH Hronov, SDH Náchod
Hasiči chrání zdraví a majetek: Spolková a krizová spolupráce SDH v Polanici a České Skalici	2007-2013	SDH Polanice SDH Česká Skalice

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

TABULKA Č. 11 Přehled projektů v euroregionu Praděd dle období založení a zapojenými sbory

Jméno projektu	Rok	Sbor/y
Oslavy 145. výročí SDH Jeseník	2014-2020	SDH Jeseník
Hasiči slaví s vámi - 140 let SDH Vidnava	2014-2020	SDH Vindrava
Správná praxe – Prevence nehodovosti vozidel s právem přednostní jízdy v regionu Jeseník – Nysa	2014-2020	HZS OK, Město Jeseník, Gmina Nysa, Gmina Glucholazy
Memoriál Jana Suka	2007-2013	SDH Rýmařov
Plamínky	2007-2013	SDH Vrbno pod Pradědem
Poznáním historie k rozvoji bud. spolup. SDH Radslavice	2007-2013	SDH Radslavice
Moravsko – opolské hasič. soutěžení bez hranic	2007-2013	SDH Tučín
Moravsko – opolská všestarnná soutěž mladých hasičů	2007-2013	SDH Soběchleby
Hasiči-sport – příroda, Moravsko opolské přátelství 2012	2007-2013	SDH Soběchleby
Spolu při sportu i přípravě na krizové situace	2007-2013	SDH Radslavice

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

TABULKA Č. 12 Přehled projektů v euroregionu Silesia dle období založení a zapojenými sbory

Jméno projektu	Rok	Sbor/y
Hasič-záchranář. Bezpečná cesta k pomoci v česko-polském příhraničí.	2014-2020	HZS Moravskoslezského kraje
Hasiči, včera i dnes spolu	2014-2020	SDH Oldříšov
Přeshraniční spolupráce hasičů Hat' a Krzyzanowic - 10. výročí	2007-2013	SDH Hat'
Společně připraveni pomoci	2007-2013	HZS Moravskoslezského kraje
Rozvoj spolupráce hasičských sborů Darkovic a Lyski	2007-2013	SDH Darkovice

TABULKA Č. 13 Přehled projektů v euroregionu Beskydy dle období založení a zapojenými sbory

Jméno projektu	Rok	Sbor/y
"Setkání mladých hasičů"	2014-2020	SDH Frýdek-Místek
Česko-polská spolupráce dobrovolných hasičů v Dolních Domaslavicích	2007-2013	SDH Dolní Domaslavice

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

TABULKA Č. 14 Přehled projektů v euroregionu Český Těšín dle období založení a zapojenými sbory

Jméno projektu	Rok	Sbor/y
Hasiči bez hranic	2014- 2020	SDH Mosty u Jablunkova, SDH Český Těšín, SDH Havířov
HASIČI NA HRANICI VČERA A DNES	2014- 2020	SDH Petrovice u Karviné
Hasiči bez hranic	2007- 2013	SDH Chotěbuz, SDH Český Těšín

Zdroj: vlastní zpracování v programu Excel

Seznam použité literatury

BRANDA P., 2009. Euroregiony v České republice – komparativní analýza. Současná Evropa, č. 1, str. 71-101.

BRANDA P., 2015. Regionální politika EU a podpora přeshraniční spolupráce [online]. [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: <https://bit.ly/3xRwx2S>

BALABÁN, Miloš a PERNICA, Bohuslav. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.

DOKOUPIL J., 2000. Teoretické přístupy k problematice pohraničí s aplikací v česko-bavorském prostoru [online]. Geografie – Sborník české geografické společnosti. Roč. 105, č. 1, str. 10-18. [cit. 2023-12-08]. Dostupné z: <https://bit.ly/3KbKVWh>

DOKOUPIL J. HAVLÍČEK T., JEŘÁBEK M., 2004. České pohraničí – Bariéra nebo prostor zprostředkování? Praha: Academia. ISBN 80-200-1051-3

DVOŘÁK, Pavel (2007). INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM A JEHO FINANCOVÁNÍ [online]. [cit 2024-01-30] Dostupné z: bit.ly/4d62Ey1

ERN.cz. (2021). O nás [online] [cit. 2024-02-15] Dostupné z: <https://www.ern.cz/index.php?D=245>

ESPO (2020) Přeshraniční veřejné služby v Evropě [online] [cit. 2024-02-15] Dostupné z: bit.ly/3JtpdyT

ESUS NOVUM. (2023). Cíle a úkoly. [online] [cit. 2024-02-18] Dostupné z: <https://bit.ly/4b6wdxK>

ESUS TRITIA (2023). O nás. [online] [cit. 2024-02-18] Dostupné z: <https://bit.ly/3Uqvi5E>

Euro-Glacensis. (2012). Úvodem. [online] [cit. 2024-02-25] Dostupné z: <https://bit.ly/4aKAG9s>

Europraded. (2023). O nás. [online] [cit. 2024-02-25] Dostupné z: <https://bit.ly/44eYjV5>

Evropský parlament. (2022). Evropská seskupení pro územní spolupráci (ESUS). [online]. [cit. 2024-03-11] Dostupné z: <https://bit.ly/3UcJ8aB>

Hasiči Lhoty. (2022). Rozdíl mezi SDH a JSDH. [online]. [cit. 2024-02-02] Získáno z: <https://bit.ly/3UtmaNC>

Hasičský záchranný sbor České republiky. (2023). [online]. [cit. 2024-02-02] Dostupné z: <https://bit.ly/4aRt1q4>

HZS České republiky. (2023). Co je to IZS. [online] [cit. 2024-02-01] Dostupné z: <https://bit.ly/3UbtX11>

HZS České republiky. (2023) Výkon služby. [online] [cit. 2024-02-01] Dostupné z: <https://bit.ly/3xGgnv6>

Interreg cz-pl. (2022). Programový dokument. [online] [cit. 2024-12-12] Dostupné z: <https://bit.ly/49TzjDX>

Interreg Europe. (2023). What is Interreg Europe. [online] [cit. 2024-12-12] Dostupné z: <https://bit.ly/3UtGFda>

NOVOTNÁ GALUSZKOVÁ Jana; KARDACZYŃSKA, Daria; SIARA, Magdalena. Euroregion Silesia. Racibórz: Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry, 2009. ISBN 978-83-89802-82-8.

Region Beskydy. (2023). Euroregion Beskydy. [cit. 2024-02-25] Dostupné z: <https://bit.ly/49L3r4t>

RISY.cz. (2022). Euroregiony[online] [cit. 2024-03-16] Dostupné z: <https://bit.ly/49M7ZIO>

SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4